

INDHOLD

KAPITEL 1. Magt, beslutningsprocesser og velfærdsreformer 9

HVORFOR BESLUTNINGSPROCESSER? 12 · POLICY-PROCESSER:
DEN LANGSIGTEDE POLITIKUDVIKLING 16 · HVORFOR
VELFÆRDSREFORMER? 18 · BOGENS PLAN 20

KAPITEL 2. Elementer til en teoretisk ramme 23

MAGT OG BESLUTNINGSPROCESSER – SVÆRE AT STUDERE 24 ·
DAGSORDENSFASTSÆTTELSE 26 · MENINGSDANNELSE,
INSTITUTIONER OG STRUKTURERING AF HANDLEMULIGHEDER 29 ·
POLICY-PROCESSER: VARIANTER AF SPOR-AFHÆNGIGHED 34 ·
ØKONOMISKE BEGRÆNSNINGER 39 · BESLUTNINGSTEORIER OG
ANALYSENIVEAUER 39 · ELEMENTER TIL ET ANALYSESKEMA 43

KAPITEL 3. Reformen, der blev gennemført, men aldrig vedtaget: dansk pensionspolitik 1960-2004 52

DET DANSKE SYSTEMSKIFTE I PENSIONSPOLITIKKEN 54 ·
HVORFOR VALGTE DANMARK IKKE DEN NORDISKE VEJ? –
SKIBBRUDDET FOR ITP I 1960'ERNE 62 · 1970'ERNE: AKTØRERNE
TRÆDER VANDE, MEN FORBEDRER BASISPENSIONEN 70 ·
ARBEJDSMARKEDSPENSIONEN SLÅR IGENNEM 77 · 1990'ERNES
UDBYGNINGER OG TILPASNINGER: AFLASTNING AF STATEN 89 ·
INKREMENTALISME, SPORAFHÆNGIGHED OG DEN NØDVENDIGE
POLITIK 96 · NORDISK RATIONALITET OG DANSK ANARKI 103 ·
DAGSORDENEN, IDEERNE OG AKTØRERNE – EN TVÆRGÅENDE
ANALYSE 107 · PENSIONSPOLITIKKEN OG DEN OFFENTLIGE
DEBAT 117 · INSTITUTIONERNES MAGT OG FREMTIDENS
PENSIONSSYSTEM 123

KAPITEL 4. Den permanente skattereform. Dansk skattepolitik 1985-2004 130

ET TEMMELIG ÆNDRET SKATTESYSTEM 131 · SKATTEREFORMEN
1985/87 135 · DET UDBUDSØKONOMISKE PARADIGMESKIFTE
I DANSK POLITIK 1988-1992 139 · SKATTEREFORM II,
1993 149 · PINSEPAKKEN: SKATTEREFORM III, 1998 157 ·
CASESTUDIE AF MEDIERNE: SKATTER IGEN PÅ DAGSORDENEN 161 ·
SKATTELETTELSENERNE 2003-2004 170 · REFORMERNES
EFFEKTER 175 · INTERESSER, INSTITUTIONER OG IDEER 177 ·
DAGSORDENSFASTSÆTTELSE 188 · HVEM BESTEMMER I
BESLUTNINGSFASEN? 190 · POLITIKERNES DOMÆNE 193

KAPITEL 5. Arbejdsmarkedsreformerne – en kontinuerlig stramning 199

DEN KLASSISKE KONFLIKT OM ARBEJDSMARKEDSPOLITIKKEN 205 ·
NYE PROBLEMFORSTÅELSER: MENINGSDANNELSEN FRA 1988 TIL
1993 208 · PARADIGMESKIFTE PÅ SPINKELT GRUNDLAG 216 ·
HVEM DELTOG I 1990'ERNES BESLUTNINGSPROCESSER? 220 ·
VÆLGERNE OG (VÆLGER) PARTIERNES INDIREKTE
INDFLYDELSE 225 · DEN ENE BESLUTNING TAGER DEN ANDEN.
POLICY-PROCESSENS INDRE LOGIK I 1990'ERNE 228 · „FLERE
I ARBEJDE“, BORGERLIG ARBEJDSMARKEDSPOLITIK OG KAMPEN
OM INSTITUTIONERNE 232 · ARBEJDSMARKEDSREFORMERNES
AKTØRER, PRÆFERENCER OG BESLUTNINGSFORA 236

KAPITEL 6. Efterlønsreformen: enlig svale eller symptom på moderne velfærdspolitik? 241

DEN POLITISKE STRID OM EFTERLØNNEN 243 ·
KAMPEN OM DEN POLITISKE DAGSORDEN, TILTAGENDE
UDGIFTER OG NYE PROBLEMFORSTÅELSER 247 · FRYGTEN
FOR VÆLGERNE OG FAGBEVÆGELSEN 251 · „HULEMØDER“
OG FINANSLOVSPAKKER 252 · ELITEKONSENSUS, FRYGT
FOR VÆLGERNE OG VELFÆRDSREFORMER I SKJUL 256

KAPITEL 7. Magtens aktører: magten på borgen 260

PARTIERNES POLITIKFORMULERENDE OG -GODKENDE
ROLLE 262 · HVAD BLEV DER AF KORPORATISMEN? 263 ·
INDIREKTE INDFLYDELSE 265 · MEDIERNES ROLLE 266 ·
STATEN SOM AKTØR 268 · EU'S ROLLE 271 ·
MAGTEN PÅ BORGEN 273

KAPITEL 8. Politik, magt og beslutning: magtens processer, politisk kapacitet og demokratisk debat 275

KOLLEKTIVE POLITISKE AKTØRER 276 · YDRE BEGRÆNSNINGER:
DE ØKONOMISKE UDFORDRINGER 279 ·
INSTITUTIONERNES MAGT 282 · DEFINITIONSMAGT:
IDEERS BETYDNING 286 · POLITIK PÅ DANSK 292 ·
BESLUTNINGSKAPACITET 295 · DEMOKRATISK UNDERSKUD? 297

Litteratur 302